

Posudek vedoucí diplomové práce Kristýny Roubalové

Mytické myšlení Manuela Scorzy

Diplomová práce Kristýny Roubalové je cenná již volbou tématu. Peruánský spisovatel Manuel Scorza (1928-1983) bývá řazen k boomu hispanoamerické literatury a jeho romány bývají dávány do souvislosti s magickým realismem, ovšem do značné míry zůstává v evropském kontextu mimo plejádu neznámějších a nejpřekládanějších autorů dané doby. Svědčí o tom i bilance překladů do češtiny: máme k dispozici pouze román *Vzpoura v Rancasu* (*Redoble por Rancas*).

Právě tomuto dílu se autorka věnuje. K. Roubalová předložila soustředěnou práci, která se plně a do hloubky zabývá románovým textem, který je analyzován v několika rovínách a z několika úhlů pohledu, ovšem její zkoumání se vždy vrací ke stěžejnímu prvku, který je patrný ze samotného titulu: mytickému myšlení.

Autorka si je vědoma náročnosti tématu; poloha mytického myšlení je pro moderní hispanoamerickou literaturu podstatná a liší se od pouhého přepisu či aktualizace starodávných mýtů (jak jsme zvyklí v evropském kánonu), ani nejde o pouhou demytizaci. K. Roubalová prokazuje souvislost s předkolumbovskými civilizacemi a s trváním indiánské kultury v některých regionech – v Peru je to obzvlášť výrazné.

Po stručném, avšak dostačujícím úvodu – v němž se dozvídáme o Scorzově politické angažovanosti a o silném dojmu, který v něm zanechala indiánská povstání – se autorka v kapitolách 4-8 ponořuje do románového textu, který spolu s ní čtenář postupně odhaluje jako text nesmírně mnohvrstevnatý. Proto je problematické i žánrové zařazení; Scorzovo dílo má i cíle dokumentární, chce podat svědectví.

S nesnadnou otázkou, jak chápat mýtus a mytické myšlení, se K. Roubalová vypořádala zdárně. Opírá se o určité literárněvědné texty a zdůrazňuje, že „analýza mytických prvků v daném literárním díle se tak neomezuje pouze na studium archetypálních mytických postav, jejich vlastností či činů, nýbrž ji aplikovat i na celé dílo.“ (24) To je přístup, který – jak následující kapitoly dokazují – je pro Scorzův román vhodný.

Kapitola sedmá nabízí čtivou a poutavou cestu po jednotlivých mytických motivech, postavách, jazykových prostředích apod. v románu *Vzpoura v Rancasu*. Autorka ukazuje, jak se Scorzova obžaloba zacházení s indiánskými komunitami a ve své podstatě realistické zobrazení těchto hrůz pojí s literárním experimentem, s odkazy na incké mýty a magickými prvky. Dospívá tak k přesvědčivému závěru, že Manuel Scorza vytváří komplexní mytický svět, že jeho román je literárním mýtem.

Práce je psaná kultivovaným odborným jazykem, autorka nastudovala velké množství relevantní sekundární literatury, která je organicky zakomponována do její analýzy. Chtěla bych znovu vyzdvihnout soustředěnost diplomové práce na literární text. Právě zevrubná četba a cit pro románový svět jsou základními kameny, na kterých Kristýna Roubalová buduje svou analýzu a své závěry.

V rámci diskuse bych se chtěla vrátit k tématu magického realismu. Jak se Scorzovo pojetí nadpřirozených, magických prvků a jejich zakomponování liší od jiných hispanoamerických autorů, případně v čem se shoduje?

A je možné Scorzův román vnímat – i s vědomím využití těchto magických prvků – jako určitý typ románu svědectví?

Diplomovou práci Kristýny Roubalové doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení *výborně*.

Praha, 2. 6. 2022

Mgr. Dora Poláková, Ph.D.